

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 166.

V Ljubljani, v ponedeljek 25. julija 1887.

Letnik XV.

Družbe sv. Cirila in Metoda

II. velika skupščina v Trstu

dné 19. julija 1887. leta.

(Dalje.)

Visoki dostojanstveniki so se pohvalno izrekli o namenu šolske družbe, obljubili po svojih močeh podpirati jo ter se izrazili, naj je društvo priporočeno slovenskemu duhovstvu in po svečenikih vernemu ljudstvu. Kot tak dokaz naklonjenosti smemo smatrati milostno imenovanje cerkvenih nadzornikov za družbine zavode. Vsled spoštljive prošnje vodstvene imenovalo je prečastito vladništvo Tržaško dné 3. jul. št. 1203 p. n. v. č. gosp. Dragotina Fabrisa, župnika pri sv. Jakopu v Trstu, škofijskim komisarjem pri ondotnem otroškem zabavišču. Milostljivo knezoškofijsko Lavantinsko pa dné 6. julija št. 1412 č. g. Josipa Žičkar-ja, vikarja mestne fare, za naš otroški vrtec pri č. šolskih sestrah.

Da bi vodstvo prečastnim škofijskim dalo zagotovilo, da družba neče nikoli prestopati mej, ki jih predpisuje katoliška morala, opozorila je z okrožnico dné 19. januarija 1887. vsa podružnična načelnikstva, naj bode značaj vseh po njih osnovanih zabav vselej strnjen z načeli sv. katoliške cerkve, katero okrožnico z družbinimi pravili vred je poslalo prečastnoistim v vednost in blagohotno informacijo. S tem je hotelo vstreči tudi želji, po zastopniku podružnice „Gorenjska dolina“, izraženi deloma vže v lanski veliki skupščini in sploh želji vseh tistih rodoljubov, ki poznajo nazore našega ljudstva in jim je v resnici mar, da bi veselo procvitala za sedanjo dōbo morda najvažnejša vseslovenska ta družba.

Več rodoljubov, bivajočih ob nemški ter laški meji, se je obrnilo do društva, naj ono podpira ondotne šole in tako prepreči kvarno vsiljevanje nemške oziroma laške šolske družbe. Ker je uprav vsled tega delovanja v življenje stopila naša družba, je vodstvo radostno zagotovilo dotičnim občinam brezobrestno podporo ali dar pod pogojem, da je in ostane ista šola slovenska; ako bi se pa to prekršilo, morala bi občina mahoma vrniti podeljeno svoto.

Pot do konečne vredbe gledé podpiranih občin je dokaj dolga, ker morajo ob takih prilikah župnijski sklepi prehoditi dotične postavne instance.

Za slučaj kacega preobrata v podpiranih občinah pa mora biti naša družba zavarovana, da ne bi brezvspešno trosila noveev.

Tako je družbino vodstvo po vseh izpolnjenih formalnostih deloma že izplačalo, deloma pa zagotovilo podporo 7 šolam ob jezikovnih mejah ali sicer v krajih, raznarodovanju jako izpostavljenih.

Ker ste dijaški kuhinji v Celji in Ptujih dokaj važni za naraščaj slovenskega razumnštva, podpiralo ji je vodstvo na njijino prošnjo s primernim doneskom.

Svojo pozornost je vodstvo obračalo tudi na Koroško, kjer nas, kakor vsi č. skupščinarji veste, čaka najtežavnejše delovanje. Čast vrlim rodoljubom, ondi se že krepko giblje dve podružnici, kateri ste skoro v enakih spomenicah razodeli svoje želje in potrebe. Uvažajoč njijino prošnjo je vodstvo za zdaj vstreglo z dopošiljatvijo več stotin knjig, primernih šolski mladini. — Ker se je tajniku vsled nakupa knjig posrečilo dobiti mnogo gratis-izvodov, vstreglo se je tudi več rodoljubom, ki so za šolsko mladino prosili onih po knjigovezu J. Bonaču darovanih molitvenikov ali pa drugih učilnih pripomočkov.

Prošeno po več načelnikstvih je vodstvo oskrbelo raznih tiskovin (obrazce, pooblastila, prošnje do vlade, imenike za blagajnike, pobotnične obrazce, golice za vodstveni izkaz . . .), da se s tem olajša uprava in kolikor moči pri vseh podružnicah enakomerna vpelje ter se zmanjšajo tudi upravni troški.

Z več rodoljubi ob slovenski periferiji je vodstvo stopilo v dotiko zbog izpeljave društvenih namer, a dotične zadeve še niso toliko dozorele, da bi jih moglo objavljati slavni skupščini.

Pri vseh slovenskih posojilnicah, katerih nekatere so že lepe doneske položile na žrtvenik naši družbi, se je vodstvo zglasilo z vljudno prošnjo, naj bi se pri sestavljanju vsakoletnih računov blagohotno ozirale tudi na nas. Vodstvo ima sladko nado, da bodo

njih rodoljubna ravnateljstva velikodušno uvaževala to prošnjo ter polagala vsakoletne darove na domovinski oltar. Na ta poziv so se nekatere posojilne res vže odzvale nekoliko z denarnimi doneski, nekoliko s prijaznimi obeti in zagotovili.

Več vrlim rodoljubov je družbo razveselilo z blagodušnimi darovi. — V prvi vrsti nam je imenovati domoljubnega kapitularja Ljubljanske stolnice g. Andreja Zamejca, ki jo poleg tega, da je postal družbi pokrovitelj, povsod toplo priporoča ter je v njene svrhe nabral že več stotin. Po tem g. kanoniku je tudi neimenovan dobrotnik družbi poklonil 100 gld. Vodstveni prvemestnik, blagajnik in tajnik so se mu na toliki požrtvovalnosti osebno zahvalili. Veleslavna banka „Slavija“ je takoj v začetku pristopila kot pokroviteljica z zneskom 300 gold., a letos dné 14. maja je zopet darovala 200 gold. Izmed pokroviteljev je g. Franc Kalister vplačal 200 gold. Ustanovnik M. Šervielj 50 gold., M. in A. Truden 50 gold.

Odbor za potovanje v Prago je vso preostalo zalogo „Tisočletnice Metodove“ prepustil družbi, da knjižico ali poprodá ali razdeli med narod. — Narodni knjigovez J. Bonač je daroval 50 izvodov različno-vezanih molitvenikov za mladino ter je pri nakupljenih knjigah povrh še odpisal po 30%. — Gospod, ki želi neimenovan ostati, je prepustil družbi 107 izvodov neke knjige, ki jo je vodstvo razposlalo nekterim podružnicam v razdelitev oziroma v razpečanje.

Poročevalec tem vrsticam je kot izdatelj „Zbornika na slavo sv. Cirilu in Metodu“ namenil dohodek naši družbi ter se je vsled tega vpisal med njene pokrovitelje.

Nekaj domoljubov se je tudi v oporokah spomnilo družbe sv. Cirila in Metoda. Pokojni Ljubljanski hišnik in meščan Josip Rozman volil jej je 100 gl. Magdalena Golob, osebnikarica iz Radovljice tudi 100 gl. Vpokojeni duhovnik Primož Šubie v Utovljah na Primorskem zapustil jej je 100 gl.

Ravnali so pač v zmislu slavnega vladike Slomška, kateri, opisujoč vrliga domoljuba, pravi, da „skrbí za omiko svojih ljudij — svojega naroda —

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

V.

14. avgusta zvečer 1886.

Predragi, premili prijatelj!

Tukaj sem, prijatelj. Spolnjena mi je želja, katero sem toliko let v sreči gojil. Tu klečim na kolnih poljubljačih tla, posvečena po navzočnosti preblazene, prečiste Kraljice nebes in zemlje. Oči so mi vprte v votlino, kjer je postavljen kip brez madeža Spočete na ravno istem kraju, kjer se je pred 28 leti prikazala. Da, ponižno se um podvrže sodbi sv. cerkve, da je le-tu osemnajstkrat stala Marija, Mati Božja, ki je od bornega kmetskega otroka vprašana, kdo da je, odgovorila z besedami, ki v zlatih črkah obdajajo glavo presvete njene podobe: „Je suis Immaculée Conception.“ Jaz sem brezmadežno Spočetje! Da, bodi mi pozdravljeno, bodi s solzami omočeno, sveto preblazeno mesto. Naj me milosti vsemogočnega Boga očisti vseh madežev, naj daleč odnese, karkoli se ne spodobi

pred snežno-belo prikaznijo preblazene kraljice moje, da se s čistim duhom in srcem napijem vonjav njenih vzvišenih čednosti.

Romarji prihajajo od vseh krajev. Noč je ravno začela razgrinjati temno krilo po okolici; toda ob enem se na vseh straneh luči zasvitajo ter noči ne dadó svojega kraljestva razširiti čez ta sveti kraj. Jaz pa se skozi gosto množico prerijem ter se tik posvečene skale potisnem v kot. Pristopi v duhu k meni, predragi prijatelj.

Brezmadežno Spočetje!

Dve sami besedi, in vendar njun pomen tako daleč sega! Zdi se, ko to skrivnostno resnico izrečem, kakor da bi se mi v duhu zablisknilo ter o njenem svitu razgnale se mi teme raz neba. Brezmadežno Spočetje! Da, o tem imenu vznesen mi je duh visoko nad zemljo, od koder kakor v enem trenutku preletí vse veke človeške zgodovine, od prvega njenega početka do zadnjega konca; celó čez meje časa posveti mi v oni bodoči svet, kterege po tem sedanjem pričakujemo.

Zamaknem se v prvotni raj, kjer so naši prastariši živeli v čeznaravni sreči, od Stvarnika obdarjeni z bistrim umom, z voljo v dobrem vtrjeno;

ni greha, ni zlega, ni bolečine, ne smrti. Toda kmalu je greh storjen. Glej, narava človeška, tedaj obstoječa v Adamu in Evi, je oropana darov Božjih, madež storjenega greha naredí jo dolžno pred Bogom; in ta podvrže jo kazni, izgine neumrljivost, bolezen, zla dušna in telesna, slednjič smrt, je odslej delež človekov. Z Adamom zapadli so strašni kazni vsi oni, ki bodo po njem rojeni na ta svet; uploditev, kakor je naravno sredstvo, po katerem se ima množiti rod človeški, je ravno tako nesrečno sredstvo, po katerem se ima na vse narode prenesti Adamov greh, ž njim jeza Božja.

Toda glej, kmalu po grehu prikaže se Bog. In dasi v pravični jezi, objavi Adamu in njegovemu rodu strašno sodbo, se vendar prokletstvo konečno spremeni v blagoslov o besedah, ktere govori kači: Sovrašstvo bom postavil med teboj in ženo, med tvojim in njenim zarodom, ti boš njeni peti zalezovala, ona ti bo glavo strla.

V svoji neskončni milosti sklenil je namreč Sin Božji sam se včlovečiti ter rod človeški odrešiti. V to pa izbrati si je moral izmed ljudi mater; ta imela je biti — Marija. Zato pa katoliška cerkev dosledno učí: Ako je bila Marija izbrana, da stré

v šoli, cerkvi, in doma. Naj bi njegovi rojaki tudi po njegovi smrti srečno in veselo živeli, jim v korist vrli domoljub tudi svojega premoženja sporoči. Naj smem toraj tudi s Slomškom pristaviti: „Takih domoljubov prav veliko nam Bog daj; oni so slava in blagor svoje domovine“. — In menim, da v zmislu slavne skupščine govorim, ako še živim do dobrotnikom vskliknem; „živeli!“ in pokojnim: „slava, blag jim spomin!“ (Skupščinarji vskliknejo: živeli! slava!)

Prijetna dolžnost je poročevalcu danes iskreno zahvalo izreči slovenskemu časništvu, ki je, stoječ na braniku domovine, že od začetka sem v jedrnatih člankih priporočevalo našo družbo, da je poglata tako čvrste korenine; osobito pa našima dnevnikoma, ki sta vselej tako točno razglašala vodstvene pozive, razpise, poročila itd. — Tem potom naj sprejmo vsa slavna načelnštva, ki so tako požrtvovalno delovala ter tako pomogla k tolikemu razvoju naše družbe po vsem Slovenskem, vodstveno prisrčno zahvalo.

Ako izvestitelj omeni, da je vodstvo — oziroma tajništvo — rešilo čez 500 društvenih listin in poslov, lahko si veleslavna skupščina predočuje njegov obširni delokrog.

Nemila smrt, ki nam je v zadnjih letih pokosila najboljše bojovnike, tudi našim družbenikom ni prizanesla. Ni Vam moči vseh naštetih; med našimi člani je pobrala prvobornika na Malem Štajarji dr. Alojzija Gregoriča, odvetnika v Ptuj; Ivana Pribošiča, vojnega kurata v Ljubljani, župnika Antona Zorca, načelnika Mokronoške podružnice. Bodi jim blag spomin!

Slavna skupščina! Vodstvo si je v svesti, da ga čaka še veliko važnih in težko izpeljivih zadev, a s pomočjo božjo, slavnih podružničnih načelnštev in posamnih zavzetih rodoljubov bližali se bomo zmiraj bolj svojemu vzvišenemu smotru:

Slovenska šola slovenski mladini!

V to imé danes vodstvo slovesno pozivlje vse slovenske domoročce, da vsak pripomaga po svoji moči in v svojem krogu v dosego tega, po čemur koprni vsako pravo slovensko srce. Osobito rodoljubi na mejah zemlje, ki je zdaj še naša, naj bodo pozorni ter naj čuvajo mladino slovensko...

In v tem obziru naj smem zaključiti z besedami slavne naše avstrijske himne:

„Trdno dajmo se skleniti:
Sloga pravo moč rodi;
Vse nam bo lahko storiti,
Ako združimo moči“ —

in naj zakličem s pesnikom-velikanom:

„Na delo toraj, ker resnobni so dnevi,
A delo in trud nam nebó blagoslovi.“

na priprošnjo naših zavetnikov sv. Cirila in Metoda.
(Navdušeni, dolgotrajni „živio“- in „slava“-klici, občno odobravanje.)

Prvemestnik vpraša: da-li ima kdo k izvestji kaj opomniti?

Ker se nikdo ne oglasi, omenja, da je vodstveni blagajnik dr. J. Vošnjak zbog bolehnosti zadržan, ter da ga bo nadomestoval nadzornik Ivan Zagorjan. (Dalje prih.)

glavo hudiču ter človeški rod reši iz njegove oblasti, se ni moglo zgoditi, da bi sama bila v oblasti hudičevi, da bi toraj kdaj omadeževana bila od izvirnega greha.

Da, brezmadežno Spočetje oznanjeno je bilo že v raji. Zatoraj so pa Marijo željno pričakovali očaki in preroki in vsi pravični stare zaveze, v svesti si, da more zveličanje človeškemu rodu roditi se edino le iz brezmadežne kalí človeškega telesa. Časi so se dopolnili. Ko je imel priti na zemljo Sin Božji, poslal je pred seboj svojo mater, katero je angelj pozdravil: milosti polna!

Milosti polna! zopet nov dokaz, da na Mariji ni greha, da Marija je brez madeža spočeta!

Toda ni mi namen, nadalje dokazovati to resnico. Cerkev jo uči, in mi jo verujemo. A vprašam dalje: Po čem je bila Marija oproščena izvirnega greha? Sveta cerkev odgovarja nam jasno in razločno: po oni milosti, katero je zaslužil človeštvu njen Sin Jezus Kristus na križi. Bila je to ona in ista milost, po kateri zadobimo mi pri sv. krstu odpusčenje izvirnega greha. Druga imenitna resnica toraj, katero nam nehotoma predočuje brezmadežno Spočetje, je milost.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. julija.

Notranje dežele.

Z Dunaja se poroča, da naučno ministerstvo izdeluje načrt gimnazijske preosnove. Po tem načrtu gimnazije ne bodo več razdeljene v spodnjo in zgornjo gimnazijo. Naravoslovje se bo podučevalo na zgornji gimnaziji; gimnazija bo imela osem razredov, kakor doslej. Klasični jeziki se bodo drugače razdelili, in bo na spodnji gimnaziji za nje določenih več ur. Dalje se bo vpeljala strožja disciplina, da se ne ponavljajo navadni izgredi.

Štejtjski deželni šolski svet je naznanil z dopisom „Matici šolski“, da je naučno ministerstvo dovolilo peti razred na Opavski češki gimnaziji pričetkom prihodnjega šolskega leta.

Časniki poročajo, da se bodo vršile dopolnilne volitve v češki deželni zbor v prvi polovici meseca avgusta.

Vnanje države.

Papežev državni tajnik, kardinal Rampolla, je objavil okrožnico o rimskem vprašanju. „Osservatore Romano“ piše, da dotično pisanje ni bilo namenjeno za javnost. Kardinal Rampolla je le posnel pismo papeževo, katero je dobil 15. junija, ko je nastopil službo. Leon XIII. so svojemu tajniku v dotičnem pismu pokazali pot, ktere naj se drži nasproti drugim državam.

V Srbiji se je že pričelo volilno gibanje za prihodnjo skupščino, akoravno se še ni objavil dotični ukaz. Posamezni odbori liberalne in radikalne stranke se dogovarjajo o številu poslancev, ktere bodo volili v posameznih okrajih. V nekaterih krajih so že sklenili kompromis. — V trgovinskem ministerstvu je vlada odpravila službo vrhovnega nadzornika državnih železnic. Dosedanji nadzornik Stojanović je imenovan voditeljem, Petković je umirovljen.

Belgijska vlada je zbornici predložila postavo proti javnemu pijančenju. Tudi v Belgiji se povzije mnogo žgane pijače, in dotična postava je zelo potrebna. Na štirideset prebivalcev pride v Belgiji jedna žganjarija. Za žgano pijačo dajo v Belgiji na leto okoli 450 milijonov frankov. Delavski stan povzije 80 odstotkov žganja. Število prebivalcev se je v Belgiji v tridesetih letih pomnožilo za 30 odstotkov, število krčem za 132 odstotkov. Pred 25 leti je prišlo na jednega prebivalca devet litrov žganja na leto, sedaj že 13 litrov. — Vodja desnice, Woeste, namerava vlado interpelovati zaradi govora generala van der Smisena, ki je obžaloval, da je zbornica zavrgla osebno vojaško dolžnost.

Bolgarska deputacija je izvršila svojo nalogo. Zadnja dva člana deputacije, naučni minister dr. Čomakov in Stranski, ki sta bila še ostala na Dunaji, sta se 21. t. m. vrnila v Bolgarijo. Že sedaj je skoraj gotovo, da princ Koburški ne pojde v Bolgarijo, ker spozná, da se ne bi mogel obrzati na prestolu. Večina naroda bi ga ne podpirala, in armada tudi ne. Časniki so poročali, da odpotuje princ v Petersburg; sedaj pa pišejo, da se je premislil. — Rumunski in angleški listi so te dni pisali, da se bodo v Bolgariji v kratkem vršile mnoge premembe. Iz Sofije pa trdijo vladna poročila, da so dotične vesti neresnične. Novi vojni minister je nastopil svojo službo. Vsi častniki pod prejšnjim vojnim ministrom ostanejo v svoji službi. Raznesla se je bila govorica, da so prijeli Radoslavova, kar pa je neresnično. — Ruski tednik „Nedelja“ piše o Bolgariji: Ker je ruska stranka v Bolgariji zginila, in se ni mogoče zanašati na sedanjo stranko, ki se kaže prijazno Rusiji, ne more Rusija misliti na zasedanje Bolgarije. V sedanjih razmerah bi si Rusija mnogo škodovala, ko bi zasedla Bolgarijo. Naložila bi si velikanske žrtve in zgubila zadnje prijateljstvo Bolgarov. Tudi na druge balkanske narode bi slabo

vplivala taka ruska namera. Najboljše je za nas, da pustimo Bolgarijo. Kar se godi v Bolgariji, ni za nas ne mrzlo, ne gorko, in take morajo biti tudi naše razmere do bolgarskih dogodkov. Rusija mora varovati svoje moči, da jih porabi za svoje prave koristi.

Francoska zbornica je v zadnji seji 22. t. m. obravnavala postavni načrt o pokojninah vseh onih oseb, ki so bile ranjene meseca februarja 1848. Ker pa zbornica ni bila sklepčna, ni mogla glasovati o postavi. Konečno je predsednik Floquet prebral pisanje, s katerim se je končalo zborovanje. — Mnogo pozornost je vzbudil časnik „France“, ker je objavil tajne dogovore generala Boulangerja z monarhisti o državnem prevratu. Ko so namreč Nemci prijeli Schnäbeleja, prišlo je neki 94 generalov k Boulangeru in so mu ponudili svojo pomoč. Ko monarhisti o tem zvedó, nagovarjali so Boulangerja, naj poskusi prevrat, ker ga bo podpirala armada. Boulanger odgovori, da je armada potrebna za drugo priložnost. Ako sploh izvrši prevrat, storil bo to proti nasprotnikom republike. „France“ še pripomi, da hoče imenovati tudi imena oseb, ki so se z Boulangerom dogovarjale o državnem prevratu. Na te objave časnika „France“, je odgovoril Cassagnac, da naj „France“ imenuje imena dotičnih oseb. Vsi časniki monarhistov odločno zanikavajo one objave. Koliko je resnice na tem, sedaj ni še znano.

Salisbury je mnogo obljuboval, ko je prevzel krmilo angleške vlade. Ukrotiti je hotel Irce, uničiti Gladstonejevo stranko in svetovni vpliv ruske države. Do sedaj se mu ni še ničesa posrečilo. Angleško-turška pogodba ni potrjena, v Afganistanu so Angleži morali prijenjati Rusom, v Bolgariji Angleži z denarjem tudi družega niso dosegli, kakor napravili še večjo zmešnjavo. Gledé irskega vprašanja je Salisbury storil jako nevaren in nepremišljen korak. S pomočjo liberalnih unijonistov je predložil zbornici drakonske postavice proti Ircem. Zgodilo se je prvič v zgodovini angleškega parlamentarizma, da je cela stranka zapustila zbornico. Pri zadnjih volitvah so zmagali Salisburyjevi nasprotniki. Vse to je tako omajalo sedanje ministerstvo, da se že raznaša govorica o premembi posameznih ministrov. V ministerstvo bi vstopili nekateri voditelji liberalnih unijonistov, med njimi Hartington.

Turški sultan je izpolnil nekatere želje prebivalcev na otoku Kreti. Polovico letnih dohodkov dobi dežela. Vlada na otoku bo nadzorovala tudi carinsko upravo. Primanjkljaj v neugodnih letih se bo pokrival z ostanki boljših let. Turška vlada mora v treh mesecih potrditi ali zavreči vsako postavico, katero sklene narodno krščansko sebranje. Število krščanskih uradnikov se bo pomnožilo v vseh uradih. Sultan je poslal posebnega komisarja, Mahmud pašo na Kreto, ki je objavil prebivalcem sultanove koncesije.

Turška vlada pripravlja nova pojasnila o pogodbi gledé Egipta. Prejšnja pogodba se je razbila, ker je sultan ni hotel potrditi. Sultan do zadnjega ni mislil, da bo Drummond-Wolf v resnici zapustil Carigrad. V zadnjem trenutku je skušal Wolfa zadržati. Isti dan je bil pri sultanu nemški veleposlanik Radovitz in je toplo priporočal pogodbo. Sultan sicer ni omenil ugovorov francoske in ruske vlade, temveč se izgovarjal, da bi pogodba vznemirila mohamedansko prebivalstvo. Sultan je izrazil upanje, da bo angleška vlada spoznala ta položaj in spremenila pogodbo. Ko sultan zvé, da še isto noč odpotuje Drummond-Wolf, pošlje svojega tajnika k Radovitzu, naj ta zabrani odpotovanje Wolfovo. Dragoman nemškega veleposlanika, dr. Schröder, je Drummond-Wolfu naznanil željo sultanovo, toda brez vspeha. Tudi državni podtajnik nvanjih zadev, Artin Dadian, se je oglasil pri Wolfu. Ta pa je odgovoril, da je že dvakrat na sultanovo željo odložil potovanje; sedaj nima nobenega vzroka in dobil je tudi povelje od svoje vlade, da mora takoj odpotovati. Četrť ure potem, ko se je Drummond-

Izvirni greh — milost, dva korelata; brž ko je bil prvi storjen, postala je potrebna druga, in ta nam je dana v to, da uniči greh in njegove učinke.

Toda ta milost je svojo oblast in zmago nad grehom najsijajniše pokazala v brezmadežnem Spočetju Marije Device.

Njo je milost, še predno se je spočela, pričakovala ter jo od prvega početka objela. Od prvega trenutka svojega bivanja bila je čista, sveta in lepa. — In ta milost bila je tolika, da jo je vse življenje ohranila od vsakega, ne le velikega, ampak tudi najmanjšega osebnega greha. Še več. Zatrila je ta milost, ali bolje odvrnila je že pri spočetju od nje grešno nagnjenje, zabranila, da se ni v njenem najsvetejšem telesu izcimila kal mesene pohotnosti. Da, tolika je bila milost, ki jo je Marija zadobila, da ona, kakor uči več cerkvenih učencikov, celó grešiti ni mogla. Brezmadežno Spočetje namreč imelo jo je usposobiti v bodočo Mater Božjo; Božje materinstvo pa je tolike dostojnosti, da absolutno izključi celó možnost greha.

Ona je toraj tista, o kateri je pisano: Več hčera nabralo si je bogastva, a ti si vse premogla. Za

njo oziraje se strmé sijonske hčere ter jo blagrujejo kot najsrečnejšo, ker niti pred njo bilo je ni enake, niti za njo je ne bode. Še celó sledú najmanjšega greha ni na njej, njeno vedno deviško čelo omračeno ni bilo od najmanjše meglice človeške strasti, oko nikdar ne skaljeno od mesene poželjivosti. Nič nečistega ni v njo zašlo. Ona je najčistejši odsvit večne luči, zrealo brez madeža. Ako jo primerimo solneč, najdemo jo svitlejšo, če jo primerimo luni, je čistejša od nje.

Toda milost oznanuje nam ob enem tudi čeznaravnost. Saj ona je bistveno čeznaravni dar božji in kot taka prvotek in temelj redu in življenju čeznaravnemu. In gotovo se nam ta čeznaravnost v nobeni prikazni, v nobenem svetilniku tako jasno in veličastno ne javlja, kakor v Mariji brez madeža spočeti. V njej je narava popolnoma izgubila svojo oblast ter ukročena bila po višji moči. Po brezmadežnem Spočetju bila je pa Marija tudi usposobljena spočeti Sinu Božjega, početnika čeznaravnega rodú. Ta milost pa obrodi čeznaravno slavo. Kakor je bila toraj milost Marijina največa, tako se tudi ona žari v svitu najviše čeznaravne slave.

(Dalje pr.h.)

Wolf vkrcal na ladijo „Imogene“, došlo je v njegovo stanovanje naznanilo iz sultanove palače. Pisanje je došlo prepozno. Ker se sultan noče spreti z Anglijo, naročil je svojemu zastopniku v Londonu, Rustem-paši, naj pregovori angleško vlado, da premeni pogodbo. Sultan želi, da ima Turčija sama pravico v sili dovoliti Angležem, da zasedejo Egipt. Sultan se sklicuje na staro prijateljstvo med Anglijo in Turčijo in upa, da bo kraljica Viktorija posredovala pri svoji vladi. Lord Salisbury je v svojem odgovoru odbil vsako premembo, vendar upajo, da se bodo obravnave zopet pričele in sicer v Londonu. Sultan je neki že dva dni po odhodu Drummond-Wolfa skušal pregovoriti angleško vlado, da se Wolf vrne. Angleški zastopnik ni mogel vstreti sultanovi želji.

Afganska meja je določena. Zapisniki obravnav so podpisani, v kratkem ruska in angleška vlada potrdite sklepe mejne komisije. Rusije sedanji najjužnejši kraj ob Amu-Darji je Bosageh. Meja med Boharo in Afganistanom ostane prejšnja.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 20. julija. (Razstava ženskih ročnih del.) (Dalje.) Druga vrsta vbodov je križni vbod (Kreuzstich). Napolnijo se s križnim vbodom majhni kvadrati, iz več takih kvadratov se sestavljajo oblike in podobe. Razvidno je iz tega, da je križni vbod bolj omejen, kakor gladki, in da se bolj prilaga geometričnim oblikam. Sicer se dajo tudi s križnim vbodom zvršiti okrogli ornament, vendar morajo taki okraski imeti preprostejše obrise, da nekako zobčasti obrisi lepi obliki ne škodujejo. S križnim vbodom so vezili že Egipčani. V srednjem veku vezili so radi s to tehniko zlasti raznotere blazine in preproge. Ta tehnika je mnogo ložja kakor prej imenovana, in še zdaj skoraj najnavadnejša po ženskih ročnih delih.

S tem vbodom zvršenih je zopet nekaj izdelkov v izložbi, vendar smemo reči, da ne premnogo, nekaj je bilo izloženih, pa kmalo umaknjenih, kajti le premnogokrat se ta vbod ne rabi na pravem mestu. Ne morem zamolčati, da so se semtertja prekoračile meje, v katerih se smé rabiti ta tehnika. Vsaka tehnika v veziljstvu ima namreč svoje meje, v katerih se smé porabljati prav prijetno in vkusno; ako se pa ne jemlje ozir na te meje, postane izdelek morebiti sicer umeten, toda dobremu vkusu nikakor ne ugaja. Križni vbod nima tolike prostosti, kakor gladki, in vendar se nahajajo naravne stvari, recimo: cvetlice, listi, šopki, izdelani naturalistično, kolikor moči — a za take izdelke ni sposoben ta vbod. Naj bi ostala vsaka tehnika v svojih mejah, da bo zadostovala estetičnemu vkusu.

V izložbi nahajamo nekatere orientalske vzorce. Med izhodnim in zahodnim veziljstvom je velik razloček. Že dolgo so znali pisati blago na izhodu z raznoterimi cvetlicami, rastlinami in živalimi; tudi stene in preproge so lepotičili s cvetlicami, in tako delajo še zdaj. Toda teh cvetlic ne izdelujejo plastično ali po naravi, ampak od listov, n. pr. jemljó le lične obrise, lepo soglasje barv med listom in cvetlico; od cvetlice jemljó le toliko, kolikor se more prikazati na gladki ploskvi, da ploskva v kljub ornamentu ostane vedno še gladka ploskev in ne reliefna. Orientalske živalske lepšave živali ne posnemajo po naravi, ampak dajo jim nekako domišljeno podobo. Ptič na orientalski preprogi, n. pr. ni pravi naturalistični ptič, kakor je v naravi, da bi hodil, ali letal, ampak le ljubka, mična podoba ptička je, skakljajočega po vejicah. In prav zaradi te tehnike se orientalske lepšave prav dobro podajo na ploskve. — Pri nas pa radi posnemajo vse stvari po naravi prav natančno, delajo jih plastične, in sicer tudi na take ploskve, kamor se čisto nič ne prilagajo. Na preproge, kazoč plastične šopke, ne more se sestiti ali stopiti, tudi ne obesiti kaka podoba; za take ploskve podá se le gladki ornament.

V izložbi so za stenske dekoracije lepo delane japonske tapete (delo gipsdč. Förderlove), veziljene z nalógo (Applicationsstickerei). Jako priljubljena je bila taka tehnika pri cerkvenih oblačilih, pri zastorih itd. Izreže se namreč iz kake robe lepšava in prešije se na drugo robo drugačne barve; obrisi se obšijejo krepkejši; notranje črte, stebila žilice so prešite z raznobarvenimi nitkami. (Konec prih.)

Iz Zagorja ob Savi, 23. julija. (Dan veselja.) Pretečeni 21. julij nam bode ostal še dolgo v najblažjem, najveselejšem spominu. Zakaj? Ta dan je bil za nas Zagorjane pa tudi za mnoge sosede dan pravega duhovnega veselja. Omenjenega dne so nam-

reč prišli prevzvišeni g. knezoškof delit zakrament sv. birme.

Jutro zaželenega dne napóči. Vse se giblje in zališa, da bi visocega gospoda dostojno sprejeli. Na kolodvoru so pričakovali premilostnega domači župnik gosp. Gros z nekaterimi tujimi gospodi duhovniki, vodja pri premogokopu g. Wriesnik s svojimi uradniki, župan in zdravnik g. Moršer z občinskimi odborom, vodja na postaji gosp. Ržehaks s svojimi uradniki v uniformi ter še mnogi drugi odlični Zagorjani.

Željno se vse ozira na kolodvoru po Savski dolini proti Ljubljani. Znamenje se čuje, vlak pridrdrá, in prevzvišeni g. knezoškof so v sredi čakajočih gospodov. Gosp. župnik jim predstavi vse pričujoče gospode in knez so imeli za slehernega prijazno besedo. Milostni vladika blagovolijo vzeti sedež v g. župnikovem vozu. Zeló ginljivo je bilo videti to lepo spremstvo. Naprej je jezdil tukajšnji posestnik, bivši župan in hotelier g. Medved na čilem konjiču, za tem se peljejo vladika z g. župnikom in na to se uvrsté drugi duhovniki in svetni gospodje na trinajstih lepih vozeh! Močni strel topičev nam naznanja, da se viši pastir že bližajo farni cerkvi. Na cerkvenem pragu jih je pričakoval Moravski dekan in kanonik preč. g. J. Toman z domačim gosp. kapelanom, od cerkvenega praga nadalje pa šolska mladina obeh šol pod vodstvom svojih gg. učiteljev in ggč. učiteljic.

Ko so g. vladika počastili presv. Rešnje Telo, se podajo v farovž, mladina pa je naredila dolg špalir proti farovžu. Ko pridejo do vrtnega vhoda, stopi pred svitlega kneza belo oblečena deklica, ktera jih v imenu šolske mladine pristrčno pozdravi omenivši, da je že imela enkrat to srečo, namreč pred dvema letoma na kolodvoru, ko so prevzvišeni šli v svojo novo stolico. Enako neustrašno in ljubko jih pozdravi druga mala deklica nemški in vsaktera podá milostnemu krasen šopek. Dospelšim v stanovanje, se jim pokloni učiteljstvo obeh šol; z vsacim so blagovolili kaj spregovoriti.

Točno ob 1/2 9. uri se prične sv. opravilo. Lepa vrsta duhovnikov, bilo jih je trideset, spremi mil. gosp. vladika v že samo na sebi tolikanj krasno in sedaj še bolj ozališano cerkev. Šv. maši je sledila pridiga. Dasi tudi je cerkev tolikanj prostorna, smo vendar visocega govornika do zadnjega kotiča popolno razumeli. V krepki besedi so opominjevali svoje ovčice k tolikanj potrebni čednosti sv. čistosti ter nam stavili v izgled deviškega ženina sv. Jožefa.

Na to se prične sv. birma. A tu je čakala mil. vladiko težavna naloga, birmancev ni hotelo biti ni konca ni kraja. Samo domača fara jih je poslala nad sedemsto, tem pa so se pridružili še birmanci sosednih kranjskih in štajarskih fará, toliko, da je bilo vseh birmancev blizo trinajststo! A krepki knez in vladika so se trudili neprenehaje vkljub toliki vročini ter delili sv. zakrament nekako do pol treh popoldne!*)

Po sveti birmi se prične kanonična vizitacija. Ogledajo si posamezne umetniške dele, kakor so: veliki altar, iz samega kamenja, delo ml. Tomana, krasni lésteneč, prelepe slikarije ranjcega Wolfa itd., ter se čudijo nad lepoto te zares prekrasne hiše Božje.

Človek pa ni samo iz duše ampak tudi iz telesa. Ni čuda, da so se v pozni uri oglasile tudi telesne zahteve. Krog 3. ure še le se vsedejo gospodje s prevzvišenim knezoškofom v sredi k obedu.

(Konec prih.)

Iz Gorenjske doline, 22. julija. (Nevihata, dijaki-prosjaki.) Iz več krajev dohajajo Vam žalostna sporočila o nesreči po nevihtah. Tudi pri nas dosedaj ni bilo brez nezgode. Pretečeno soboto jelo se je nenadoma oblačiti ter grometi in kmalo imeli smo naliv, da so bila kar naenkrat vsa pota poplavljeni. Podkorenóm se je voda pri tem nalivu v bregu zajezila, a ko le ne neha liti, se je nabere toliko, da z vso silo jez prodere, ter vsa naenkrat plane v dolino. Seboj valí kamenje in drugo kar je dosegla. Tako v divjem toku prihrumi do gosp. Razinger-jevega mlina. Zažene se vanj s tako silo, da ga pretrga na sredi, poruši kolesa in drugo mlinsko opravo, ter vse to zasuje ali pa odnese seboj. Ljudje, ki so bili v mlinu, rešili so se z največjo silo na streho. Škoda se ceni na 3000 gld. Ravno tisto popoldne vdari strela na Višarjih med večernicami večkrat v cerkev, pa jo strelovod vselej odpelje v zemljo. Ko tu nič ne opravi družega,

*) Med birmanci je bilo tudi zakonska žena ter več po 18 let starih mladenčev, ki so prišli iz tujih krajev.

kakor da ostráši romarje, jo vdribne v bližnji blev, kjer so bile tri krave; jedno ubije, drugo močno rani, tretji pa prizaneso.

Gospod vrednik! dovolite, da še nekaj pristavim. Prišel je konec šolskega leta. Dijaki odšli so na počitnice, in v „Slovencu“ spremili ste jih s prav prijazno popotnico v članku: „Konec šolskega leta“. Res potrebne so dijaku počitnice, a naj jih le vselej vsi prav porabijo! Bila je že od nekdaj navada, da so večji dijaki potovali ob počitnicah v zabavo in poduk. Več lepih, kratkočasnih in podučljivih spisov imamo iz njih „popotne torbe“, ki jih še zdaj radi prebiramo. Bil je pa tudi vsak vesel prijaznega mladenča dijaka, ter mu je prijateljsko postregel, ako se je tu in tam kot „dijak-prosjak“ oglasil pod tujo streho. A ta hvalevredna navada postala je zdaj grda razvada. Dijakov, posebno nižjih šol, kar mrgolí po deželi. In zakaj potujejo? Morda res za zabavo in poduk? Ne, to je večini deveta briga, ampak samo zato, da beračijo. Pred tednom bila sta med drugimi tudi dva iz prvih šol pri meni s prav bornimi spričali, ki sta prehodila vso gorenjsko stran, pa si nista ogleđala nobene znamenitosti, farovže pa — vse. Ali je tako potovanje dijaku pristojno? Tako „potovanje“ gotovo ne blaži srca, ampak mori čut sramežljivosti in dela nečast dijaškemu stanu. Koliko se pa še družega zgodi, kar takemu še otročjemu dijaku več škoduje, kakor koristi! Ne bilo bi na škodo dijaškemu stanu, ko bi šolska vodstva vsaj takim otročjim študentkom prepovedala tako potikanje po svetu. Počitka in razvedrila potrebuje dijak, tega mu tudi iz srca privoščimo; a vsaj se v domačem kraju najde počitek vselej bolj sladak, pa tudi vedrilo večinoma bolj pošteno, kakor na potovanji.

Domače novice.

(Milostnemu našemu knezoškofu poklonil se je) za današnji imendan večeraj ob 11. uri dopoldne prečastni stolni kapitelj z drugimi v Ljubljani službojočimi duhovniki vred. Ko je v imenu vse Ljubljanske duhovščine izrazil prečast. g. stolni dekan dr. pl. Henrik Pavker čustva vdanosti in pristrčna voščila, so se prevzvišeni vladika prijazno zahvalili ter skoraj z vsacim navzočih gospodov priljudno kaj spregovorili.

(V tukajšnji mestnofarni cerkvi sv. Jakoba) služili so danes ob 8. uri sv. mašo milostni knezoškof ob obilni vdeležbi vernega ljudstva vseh stanov. Pevski zbor, nekoliko pomnožen, spremljal je presveto daritev ter pel slovensko mašo, ki jo je zložil L. Belar po besedah Fr. Marn-ovih. Pri „sanctus-u“ in „benedictus-u“ skazal se je moški zbor v Nedvedovi skladbi „Slava Stvarniku“, pri kateri se je odlikoval zopet zvonki glas g. Pogačnika. Cerkev, osobito veliki altar, bila je bogato ozaljšana z zelenjem in cvetjem.

(Alojzijevišče so Celovski knezoškof Kahn) večeraj, nedeljo, dve uri si ogledovali. Vodja, prečast. g. prof. Tomo Zupan, je spremljal po vseh hišinih prostorih tega ljuboponižnega odličnjaka. Zanimala je bivšega načelnika enakemu zavodu v Gradci vsaka najmanjša stvar. S posebnim povdarkom so čestitali hišnemu ravnatelju na tem sijajnem vspehu letošnjega družega polletja, ko je uprav polovica Alojznikov — njih 24 — izdelala na gimnaziji z odliko, pristavljajoč, da menda kaj podobnega sploh ne bo v svojo kroniko znamenovati mogel še kak drug enak zavod. Ko jim je g. vodja zatrdil, da je tudi gledé versko-nravnega vedenja svojih gojencev od leta do leta zadovoljnejši in letos celó zadovoljen, blagoslavljalji so to velikega našega Wolfa blagodejno odgojevališče.

(Češki zabavni vlak v Ljubljano) odpelje se iz Prage dne 7. avgusta ob 5. uri 20 minut popoldne. Peljal se bode skozi Budějovice, Št. Valentin, Št. Mihael in Glandorf ter dospé na slovensko zemljo v Beljaku dne 8. avgusta ob 1. uri popoldne. V Trbiž pride ob 2. uri in 45 minut, v Ljubljano pa ob 7. uri in 25 minut zvečer. Udeležnikov potovanja bode 200 do 250 in med njimi lepa kita dam. Prvi izkaz, obsezajoč 92 oseb, došel je že od Praškega odbora. Zastopani so v njem vsi stanovi: odvetniki, bilježniki, profesorji, duhovniki, učitelji, dijaki, tovarniki, trgovci, obrtniki in kmetje. — Nadejamo se, da bode naš narod ob vsej progji, koder se bode vozil češki vlak, predragim bratom iz zlate Prage s

pristranim pozdravljanjem dokazal, da so nam mili in dobro došli gostje.

(Imenovanje.) Gosp. Janko Hočevar, doslej davčni pristav v Pazinu, imenovan je davčnim kontrolorjem v Ajdovščini.

(Šolsko leto je sklenilo) četverorazredna deška ljudska šola v Škofji Loki dne 23. t. m. S katehetom vred (č. g. Matija Erzar) podučevalo je pet gg. učiteljev na tej četverorazrednici; vodja jim je bil g. Franc Pápa. Koncem leta je imela šola vseh učencev 272, katerih je z odliko izdelalo 70, dobro 119 in nezadostno 83; neklasifikovanih je ostalo 35. Prihodnje šolsko leto prično s slovesno sv. mašo dne 19. septembra.

(Razpisana) je druga učiteljska služba na dvo-razrednici v Starem logu, plače 400 gld., razpisana je dalje druga učiteljska služba na dvorazrednici v Mozli, plače 400 gold. Prošnje do 25. avgusta c. k. okr. šolskemu svetu v Kočevju.

(Pevsko društvo v Litiji) priredi v nedeljo, dne 7. avgusta, na korist po toči poškodovanim Litijskega okraja v gostilni gosp. Oblaka v Litiji veliko veselico s koncertom, deklamacijami, komičnim prizorom in kegljanjem na dobitke. — Natančnejši program prijavi se pozneje; za danes omenimo samo, da se bo pričelo kegljanje na dobitke v nedeljo, 31. julija, in končalo na dan veselice.

(Slovesna sv. maša zadušnica) po pokojnem velezaslužnem prvoborniku in predsedniku raznih društev Tržaških, g. Viktorji Dolenci, boe prihodnji petek, dne 29. julija, ob 10. uri dopoludne v cerkvi sv. Antona novega. Čital boe sv. mašo msgr. Mihael Debelak z asistenco dveh častitih duhovnih gospodov. V sredi cerkve boe postavljen mrtvaški oder.

(Odbor za Dolenčev spominek.) V četrtek, 21. julija, zvečer so razna Tržaška slovenska društva izbrala po dva odbornika v ta namen. Čitalnica je izbrala gg.: Ant. Trudna in L. Zvaba; „Sokol“ Tržaški gg.: Ferdo Kariža in Vek. Kalistra; delavsko podporno društvo gg.: Mat. Živca in Mat. Mandiča, in Tržaško podporno in bralno društvo gg.: Vek. Grebenca in Iv. Čermelja. Izbral se je potem predsednik temu odboru g. M. Živec in blagajnik g. Ant. Truden (via Ghega, št. 6 v Trstu), kteremu naj se blagovoli pošiljati radovoljne doneske.

(Toča) je pobila v soboto dopoludne po Beljaški okolici na Koroškem in grozno zmlatila žito in sadje. Segla je daleč in na široko po slovenskem Gorotanu. Ubogi ljudje! Tudi po štajarskih nemških okrajih je te dni toča veliko škode napravila.

(Terezija Malus), znana morilka svojega moža, ki je bila obsojena na 20 let ječe, pride v žensko kaznilnico v Begunjah.

(Slovansk filološki seminar) na Dunajskem vseučilišču je zasnoval znani učenjak gosp. dr. Jagić, profesor slovanske filologije. Ta seminar bo brez dvoma mnogo koristil slovanskemu jezikoslovju. Ministerstvo podpira namen g. Jagića in je štiri sobe prepustilo za seminar v novi vseučiliški zgradbi. Sedaj Jagić nakupuje knjige za slovansko knjižnico, za katero nabira tudi stare knjige hrvatske.

(Iz Zagreba.) V soboto je komisija veščakov — že četrta po številu — pregledala narodno gledališče. Zidovje je neki tako slabo, da bo komisija nasvetovala, naj se gledališče zapre. Te dni pregleda gledališče še jedna komisija. Akti komisije o gledališču tehtajo neki 5 kilogramov in 8 dekagramov. — Aféra Gajerova je končana. Najvišje hrvatsko sodišče je oprostilo vse štiri dijake zaradi nemirov 22. junija t. l. in zavrglo priziv državnega pravdnika. Gayer se je pri pravdi večkrat zagovoril; edina priča Manzoni pa prizná, da vsled razburjenosti ni mogel natančno zasledovati dogodkov. — Krapinske toplice je do 19. t. m. obiskalo 1136 gostov.

(Pravosodno ministerstvo) namerava zvišati plače avskultantom za 100 goldinarjev in sodnijskim praktikantom določiti adjutum. Dotične obravnave se že vrše.

Narodno gospodarstvo.

Vpliv vpijanljivih pijač na naše telo.

(Konec.)

Alkohol telesno gorkoto vedno zmanjša, sicer bi ga nekateri zdravniki ne dajali bolnikom, ktere prehuda vročina kuha; sicer bi ne bilo že toliko

pijancev — zmrznilo. Alkohol dalje ovira tudi prebavo in spreminjanje tvarin v našem telesu. Posebno na tešče zadostuje ga že jako pičila merica, da se od 5 do 22% ogljenčeve kisline manj izloči iz našega telesa, kakor navadno. Prebavanje jedil in vsrkavanje hranilnih sokov v želodec alkohol prav hudo ovira, dostikrat pa tudi celó zabranjuje. Šnopsarjem dostikrat želodec oteče, kar ni družega, kakor pokvarjenje želodčnih zlez. Manjša kakor navadna množica izločene vode kaže, da se v telesu ni toliko duševnostih tvarin predelalo, kakor navadno; vsled tega nastane lahko in dostikrat takozvana Brightova bolezen (ledice zbolé). Srce je po zavžitem alkoholu prisiljeno huje delovati, kakor normalno. Kdor tega ne verjame, se lahko prepriča sam na sebi. Opazuje naj, kako mu žila bije tisti dan, ko ni nobene vpijanljive pijače pil, in pa kako, ke dar se ga je nasekal! Zdravniki so našli, da srce po zavžitih 30 gramih alkohola v 24 urah napravi delo 25 ur; po 60 gr. ono 26 ur; po 120 gr. za 27 ur in po 180 gramih za 28 ur. Naj človek v šestih urah toliko podela, kolikor mu je ob vsrajnem delu za 7 ur brez počitka določeno, pa bo takoj videl, kako se počuti srce, če mora v 24 urah opraviti delo 28. ur, t. j. če mora v 24. urah tolikokrat kri po telesu pognati, kakor nerazburjeno v 28 urah. Vsakemu bo brez posebne luči takoj jasno, da če se to dan na dan ponavlja, ne more brez nasledkov ostati. Železni stroji se pokvarijo, pa bi se sreč ne?! Da, tudi srce se pokvari, ker se neprimerno razširi. Obraz, zlasti nos pa dobi lepo rudečo barvo, ktera se s časoma v višnjevo spremeni. Od kod pa ta prikazen? Vsled silnejega srčnega delovanja kroži hitreje in burneje kri in tudi z večjim pritiskom. Male po nosu in obrazu razpeljane žilice se raztegnjejo, ker pride več krvi vanje. Nektere tudi popokajo. Če pa počí kaka večja krvna cev v človeku, kar se pri pijanceh dostikrat zgodi, pa pravimo, da ga je mrtvoud zadel.

Popolnoma napačna, če tudi silno razširjena je misel, da alkohol trdnega pokrepča. Ne, prav nič ga ne pokrepča, le zavest, da je vtrujen, mu omami in to omamljenje človek smatra za okrepčanje. Ta zmota je tembolj obžalovanja vredna, ker so ji zlasti delavci večinoma vsi od konca do kraja vdani, in prav zaradi tega velik del svojega trdo, da dostikrat krvavo zaslužnega denarja izmečejo za vpijanljive pijače, namesto, da bi si za tiste krajcarje privoščili boljše in tečne hrane, ktera bi jim v resnici moči množila, ktere jim žganje kar naravnost krađe. Zmota dobi svojo podporo zlasti od tod, ker je razvajan šnopsar res bolj sposoben za delo, če ga nekoliko váse dobi, kakor pa, če je čisto na suhem. Toda po takih ljudeh se ne smemo ravnati, taki nam nikdar ne morejo biti merodajni. Če se hočemo prepričati, ali je žganje res potrebno za podporo pri težavnem delu, napraviti bi morali poskus tako-le: „Naj gresta dva, kolikor moč enaka človeka (nepijanca) recimo kosit ali pa v gozd drva sekati. Eden naj vzame s saboj navadno mero žganja in kruha, drugi pa samo kruha in pa svežo vodo naj si poskrbi. Tu se bo pokazalo, da bo tisti, ki se je s šnopsom krepčal, zvečer zdatno bolj vtrujen, kakor pa oni, ki je le vodo pil. Da bodeta resnici bolj do živega prišla, zamenita naj drugi dan ulogi, in naj vodopivec prejšnjega dne danes pije šnops, tovariš njegov naj se pa vode drži. Nasledki se bodo zopet pokazali, da bo žganjar po dokončanem delu huje zdelan, kakor pa vodopivec. Žganje toraj tudi delavca ne okrepčava, pač pa ga počasi sicer, toda tembolj gotovo mori!

Res je, da alkohol preganja skrbi in težave, ker jih zamori, oziroma omami. Toda gorje, stokrat gorje mu na duši in telesu, kdor si v šnopsu razvedrila in tolažbe išče! Drago jo bo vsak plačal, kakor nam je v tem že na tisoče prič pri rokah.

— Dobri otroci. Povabljeni gost: „No! otročiči, kako je to, da ne jeste spargeljnev?“ — Otroci: „Bomo! — a naš oče jim še niso glavice odgrizli.“

Telegrami.

Dunaj, 25. julija. Poštne defraudanta Zalevskega so 23. t. m. po posredovanji avstrijskega konzula prijeli v Newyorku, ko je stopil na suho; našli so pri njem sto tisoč goldinarjev. Zalevsky je bil od 13. t. m. skrit pri svoji ljubimki na Dunaji. V ženski obleki je odpotoval v Havre, odkoder se je 15. t. m. odpeljal na ladiji v Newyork.

Carigrad, 25. julija. Med Turčijo in veleposlaniki Nemčije, Avstrije in Italije vrše se obravnave, da pridobé Francijo in Rusijo za skupno postopanje gledé bolgarskega kneza.

Dublin, 25. julija. Vlada je proglasila obsedno stanje v štirinajstih grofijah popolnoma, v dvanajstih le deloma. V Dublinu, Corku, Londonu, Derry-ji, Belfastu in še v peterih drugih mestih so tudi proglašene nove postave.

Dopisnica vredništva.

Blg. A. H. v Ž.: Zgolj krajevne zadeve malo zanimajo občinstvo. Dovolite toraj, da se ne pridružimo niti desni niti levi vašega domačega vojsva.

Preč. g. prof. M. L.: „Vrme zna svačemu lka.“ G. „darovalcu“: Hvala za pojasnilo; a reč je toliko nezmatna, da ni vredno še kaj govoriti o njej.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
23.	7. u. zjut.	736.12	+24.6	sl. sever	sk. jasno	5.3 dež
	2. u. pop.	735.17	+24.8	m. sever.	oblačno	
	9. u. zveč.	735.36	+17.8	sr. vzh.	„	
17.	7. u. zjut.	738.17	+16.2	sl. sever	megla	0.00
	2. u. pop.	736.15	+24.2	sl. vzh.	sk. jasno	
	9. u. zveč.	735.92	+18.6	sl. vzh.	jasno	

V soboto zjutraj zarija, dopoludne skoraj jasno, popoludne oblačno, po 6. uri nevihta z prenehljaji do 10. ure, od osmih do polnoči je deževalo. V nedeljo zjutraj megla, čez dan večidel jasno, hladno. Srednja temperatura obeh dni 22.7° in 24.6° C., za 3.1° in 0.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafno poročilo.)

25. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 45 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 85 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 15 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 60 „
Akcije avstr.-ogerske banke	883 „ — „
Kreditne akcije	281 „ 70 „
London	125 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 95 „
Ces. cekini	5 „ 92 „
Nemške marke	61 „ 62 1/2 „

V slovo!

Vsem prijateljem in znancem, od katerih se mi je bilo osebno posloviti nemogoče, kličem od tukaj prav pristrčen: z Bogom! Ob cnem pa se tudi iskreno zahvaljujem vsem vrlim Vrhničanom, ki so svoje prijateljstvo in ljubezen vedno, zlasti pa zadnje dni mojega bivanja na Vrhniku tako očito kazali in me odhajajočega tako slovesno spremili. Predragi! kar sem Vam klical pri ločitvi, to Vam kličem tudi zdaj iz slavnega Tridenta:

„Vse za vero, dom, cesarja!“

TRIDENT 21. julija 1887.

Anton Jaklič.

Prestavljenje sejma.

Z dovoljenjem visoke c. k. deželne vlade je sejem v Žireh ki je imel biti 16. marca t. l. za letos prestavljen na

6. avgusta t. l.

Županstvo v Žireh 15. julija 1887.

Poslano.

Gospodu pl. Trnkóczyju!
Lekarju zraven rotovža v Ljubljani.

Naznanjam Vam sprejem 5 steklenic cveta za konje ali konjskega fluida.*) Ker se je ta od Vas narejen cvet za konje pri zunanjih boleznih pri mojih konjih tako izvrstno obnesel, zasluži da se po časopisih javno razglasi. Srčen pozdrav!

(40)

Anton Krašovic,
posestnik.

Vrhnika pri Starem trgu poleg Rakeka, 3. jan. 1886.

Za notranje bolezni pri konjih, goveji živini, prašičih in ovcah, priporoča se pa izkušeni Živinski prah (1 zavoj 50 kr., 5 zavojev 2 gl.) Mnogotere ozdravila pri rabi tega živinskega prahu, kakor njegove dobrodelne lastnosti pri različnih boleznih, pripravile so živinske zdravniko in živinorejce do tega, da ta prah za prvo in najvažnejšo zdravilo rabijo ter se priporoča, da ga vsak gospodar pri notranjih živinskih boleznih takoj rabi, sploh da se ta prah zmeraj pri hiši nahaja. Izvrstno se rabi ta živinoredilni prah, ako živina neče jesti, pri krvni molži, kakor tudi za izboljšanje mleka.

Prodaja in razpošilja ga z vsakdanjo pošto lekarna Trnkóczy, zraven rotovža v Ljubljani.

*) Konjski fluid 1 steklenica 1 gl. — 5 steklenic samo 4 gl.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.